

Ressurseffektiv tjenesteyting til en kravstor befolkning

Bjørn Gudbjørgsrud

9. Juni 2011

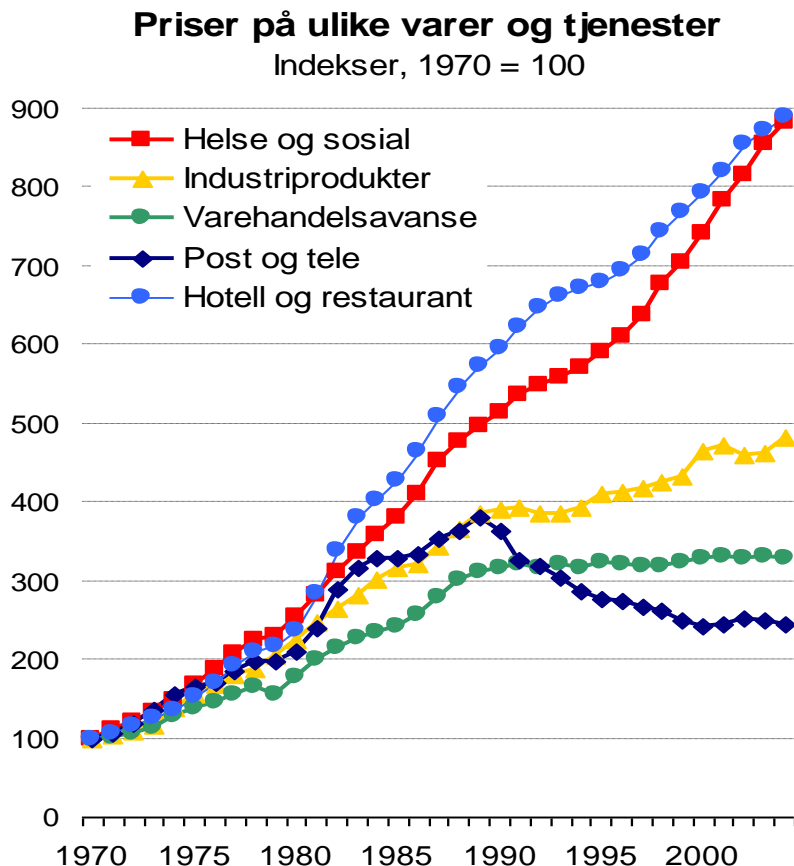
Temaer

- Utfordringene
- Dilemmaene
- Løsningene

Udfordringene

- ”Forventningsgapet”
- Arbeidskraftbehovet
- Økonomiske beskrankninger
- Prioriteringsevnen

En grunnleggende økonomisk utfordring?

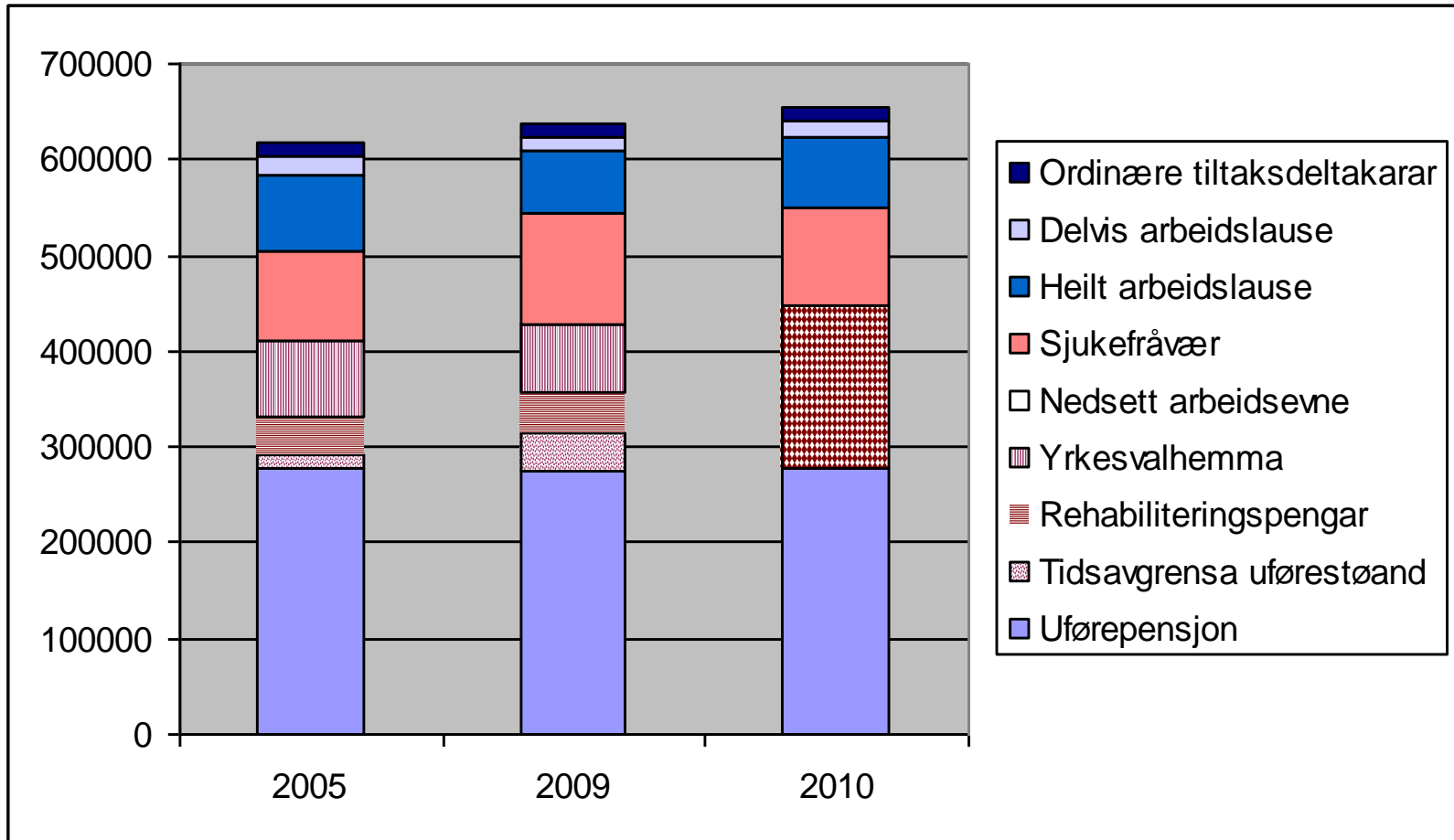
Økt velstand skyldes økt produktivitet

- gir økt lønn, også i offentlig sektor

- Men uten tilsvarende produktivetsøkning gir det økte kostnader pr produsert enhet

- Kostnadsøkningen kommer i tillegg til at vi ønsker mer og bedre tjenester

Og en til: 655 000 tapte årsverk i 2010

Mål-dilemmaet

- *"Ikke alt som kan telles teller, og ikke alt som teller kan telles."*
(Einstein)
- Vi måler ofte input framfor output – eller sagt på en annen måte: Vekst i årsverk (eller bevilgninger) blir viktigere enn produktivitet og resultater
- Sannsynligvis fordi det er lettere å måle, fordi suksess i velferdspolitikken ofte er synonymt med politisk suksess og fordi politiske resultater må være tydelige og lette å kommunisere

Styringsdilemmaet

- *Stat-kommune skismaet...*
- *Utvidet rettighetslovgivning gir økt behov for rapportering, tilsyn, og revisjon*
- *"..tilsynet gir grunn til å spørje om det mange stader i for stor grad er tilgjengelege ressursar heller enn behova brukarane har, som styrer tilbodet."* (Tilsyn med tjenester til voksne med psykiske lidelser)
- Markedet regulerer etterspørsel med pris – offentlig sektor med begrensninger i kvantitet eller kvalitet

Strukturdilemmaet

- De store effektiviseringsgevinstene ligger i strukturelle endringer:
 - Kommuner: Internt og eksternt
 - NAV: Struktur...
- Løser ikke minst kompetanseutfordringer
- Men politisk sett premierer vi (som) ofte(st) småskaladrift

Kulturdilemmaet

- En ny oppgave = en ny stilling
- Ser den ene hånden hva den andre gjør?
- Organisasjonsendringer og reformer er (langt) enklere enn kulturendringer
- Virker rollen til profesjoner og tillitsvalgte som begrensende faktorer?

Forventningsavklaring og prioriteringsgrep

- En risikosport som få vil delta i...
- Pensjonsreformen et hederlig forsøk
- Hva med en helse- og velferdskommisjon?
- Hvilke krav skal vi stille til brukere av offentlige tjenester? Og hva er reell brukermedvirkning?

Strukturelle grep

- Stort mulighetsrom – men er det politisk mulig?

Teknologiske grep

- Kommunal IKT standardisering + fou mv for teknologisk løft i helse og omsorg
- NAV: 54 ulike ytelser: Betaler ut kr. 10 000 per sekund eller 860 millioner kroner pr dag – store gevinster å hente på automatisering og selvbetjening
- Men da må vi være villige til å ta ut effekten gjennom ny struktur og nye arbeidsformer. Og kanskje trenger vi nye ledelsesformer?

Økonomiske incentiver

- Eks NAV: Premiere effektmål som overgang til arbeid (Nederland)
- Hvor mye kan vi dosere hvis rammebetingelsen er like tjenester til innbyggerne på tvers av geografiske enheter?
- Hvor mye er eksterne effekter (arbeidsmarked) og hvor mye er faktisk arbeid?
- Lette vs. vanskelige saker...
- (Benchmarking, gevinstrealisering...)